

На основу члана 19. Статута Фонда за развој Републике Србије,

Управни одбор Фонда, на 29. писаној седници, одржаној 25. децембра 2018. године, донео је

ПРОГРАМ ФОНДА ЗА РАЗВОЈ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

(Сл. гласник РС бр. 4/19)

Основни текст на снази од 26/01/2019 , у примени од 26/01/2019

Овим програмом дефинишу се услови и критеријуми по којима Фонд одобрава нове кредите, репрограме кредита, финансијско реструктурирање пласмана, унапред припремљене планове реорганизације и планове реорганизације привредних субјеката у поступку стечаја, споразумно измиривање обавеза као и могућност продаје потраживања/уступања потраживања уз накнаду.

I. ОСНОВНИ ЦИЉЕВИ

Фонд за развој Републике Србије ће своју кредитну активност усмерити на остварење следећих циљева:

- подстицање пословања правних лица и предузетника у Републици Србији;
- подстицање запошљавања;
- подстицање производње;
- подстицање одрживог и свеобухватног развоја.

Право на коришћење средстава Фонда имаће привредни субјекти разврстани као микро, мала, средња и велика правна лица, регистровани у релевантном регистру на подручју Републике Србије, који доставе финансијске извештаје за претходне две године у којима није исказан губитак, и то:

- привредни субјекти који су у већинском приватном или државном власништву, осим јавних предузећа;
- привредни субјекти који имају учешће друштвеног капитала мање од 40%.

Услов из претходног става који се односи на достављање финансијских извештаја не примењује се на предузетнике који немају обавезу достављања тих извештаја.

Разврставање правних лица се врши у складу са Законом о рачуноводству . Предузетници се у смислу овог закона сматрају микро правним лицима.

Привредним субјектима у смислу Закона о Фонду за развој Републике Србије сматрају се: привредна друштва, предузетници, задруге и друга правна лица регистрована у релевантним регистрима основана у циљу стицања добити а у складу са напред наведеним одредбама овог програма.

Кредити и гаранције Фонда се могу користити за кредитирање, односно за обезбеђивање потраживања свих привредних грана, осим за:

- организовање игара на срећу, лутрија и сличних делатности,

- производњу и промет било ког производа или активности, које се према домаћим прописима или међународним конвенцијама и споразумима, сматрају забрањеним,
- промет нафте и нафтних деривата.

Фонд не може по захтеву једног подносиоца одобравати и кредит и гаранцију, ако се и кредит и гаранција односе на исти правни посао.

1. Приоритет у коришћењу средстава имају

- програми који обезбеђују отварање нових радних места;
- програми који подстичу производњу нарочито производњу намењене извозу;
- инвестициони програми из области индустрије;
- улагања у прерађивачке капацитете из области пољопривреде; програми примарне пољопривредне производње и прераде за домаће и инострано тржиште поднети од стране привредних субјеката;
- програми који обезбеђују већу енергетску ефикасност;
- програми којима се подстиче експлоатација обновљивих извора енергије;
- програми којима се подстиче заштита животне средине;
- програми који под осталим једнаким условима имају веће учешће сопствених средстава у структури финансирања у односу на средства Фонда;
- програми предузетника, који ће ангажовањем кредитних средстава Фонда остваривати виши раст годишњег прихода и обезбедити већи број новозапослених радника;
- програми привредних субјеката који послују у недовољно и изразито недовољно развијеним јединицама локалне самоуправе и којима се подстиче равномерни регионални развој;
- инвестициони програми из сектора услуга.

2. Критеријуми за оцену инвестиционих програма

Висину кредита и износ гаранција Фонда одређују следећи елементи:

а) Оцена финансијског стања и кредитне способности инвеститора:

- профитабилност;
- финансијска стабилност;
- токови готовине;
- показатељи ликвидности;
- нето обртни фонд;
- показатељи задужености;
- показатељи економичности;
- показатељи рентабилности;
- претходна пословна сарадња са Фондом;
- уредна кредитна историја у сарадњи са Фондом и пословним банкама.

б) Економска оцена пројекта:

- ликвидност пројекта;
- општа стопа приноса;
- нето садашња вредност;

- интерна стопа рентабилности;
- време повраћаја улагања;
- пројектовани приход, расход, нето добит.

в) Оцена инструмената обезбеђења:

- валидност инструмената обезбеђења;
- вредност инструмената обезбеђења.

II. СРЕДСТВА И ПЛАСМАНИ

Ради остварења циљева постављених овим програмом, Фонд ће годишњим финансијским планом предвидети средства која ће се обезбедити наплатом анuitета по доспелим дугорочним кредитима и наплатом краткорочних кредита, као и из других извора.

Поред наведених пласмана Фонд може одобравати гаранције привредним субјектима, финансијским организацијама и лизинг кућама у складу са Законом о Фонду за развој Републике Србије .

III. УСЛОВИ ЗА КОРИШЋЕЊЕ СРЕДСТАВА ФОНДА

1. Дугорочни кредити/гаранције за микро, мала, средња и велика правна лица

Инвестициони кредити ће се одобравати са роком отплате до 10 година у оквиру кога је грејс период до једне године. За кредите које по посебном програму Министарства привреде заједнички спроводе Фонд за развој и Министарство привреде каматна стопа је: 1% на годишњем нивоу уколико је средство обезбеђења гаранција/авалирана меница пословне банке, а у осталим случајевима 2% на годишњем нивоу, уз примену валутне клаузуле, за остале кредите каматна стопа на годишњем нивоу је 1% уколико је средство обезбеђења гаранција/авалирана меница пословне банке, а у осталим случајевима 1,8% на годишњем нивоу, уз примену валутне клаузуле.

Кредити за трајна обртна средства ће се одобравати са роком отплате до четири године у оквиру кога је грејс период до шест месеци. Каматна стопа је: 1% на годишњем нивоу уколико је средство обезбеђења гаранција/авалирана меница пословне банке, а у осталим случајевима 1,8% на годишњем нивоу, уз примену валутне клаузуле.

Висина кредита/гаранције и рок одређују се у односу на бонитет привредног субјекта и инструменте обезбеђења.

Кредите за рефинансирање кредита код банака Фонд може одобравати искључиво за привредне субјекте који се баве производњом и запошљавају већи број радника.

Фонд може одобравати инвестиционе кредите за куповину правног лица или имовине у поступку стечаја и имовине у извршном поступку као и инвестиционе кредите за куповину удела/акција.

2. Кредити/гаранције за предузетнике

Кредити за предузетнике ће се одобравати:

- за инвестиционе пројекте, са роком отплате до осам година у оквиру којег је грејс период до једне године;
- за трајна обртна средства, са роком отплате до четири године у оквиру којег је грејс период до шест месеци;
- висина каматне стопе, обрачун и наплата кредита ће се вршити као и за микро, мала, средња и велика правна лица из тачке 1. овог одељка.

Кредити/гаранције за финансирање предузетника одобраваће се на основу захтева у којима посебно морају бити истакнути економски и тржишни аспект програма и финансијски показатељи пословног плана.

Висина кредита/гаранције и рок одређују се у односу на бонитет привредног субјекта и инструменте обезбеђења.

3. Кредити за привредне субјекте који послују у неразвијеним и изразито неразвијеним подручјима

Право на коришћење средстава имају и привредни субјекти из недовољно развијених и изразито недовољно развијених јединица локалне самоуправе (привредни субјекти који на наведеној територији имају седиште или на истој обављају пословање и имају регистрован огранак у периоду дужем од годину дана од дана подношења захтева) и уколико имају позитиван финансијски резултат у години која претходи години подношења захтева за кредит/гаранцију, као и позитивне тенденције у бруто билансу за текућу годину.

Инвестициони кредити ће се одобравати са роком отплате до 10 година у оквиру кога је грејс период до једне године. За кредите које по посебном програму Министарства привреде заједнички спроводе Фонд за развој и Министарство привреде каматна стопа је: 1% на годишњем нивоу уколико је средство обезбеђења гаранција/авалирана меница пословне банке, а у осталим случајевима 2% на годишњем нивоу, уз примену валутне клаузуле, за остале кредите каматна стопа на годишњем нивоу је 1% уколико је средство обезбеђења гаранција/авалирана меница пословне банке, а у осталим случајевима 1,8% на годишњем нивоу, уз примену валутне клаузуле.

Кредити за трајна обртна средства ће се одобравати са роком отплате до четири године у оквиру кога је грејс период до шест месеци. Каматна стопа је: 1% на годишњем нивоу уколико је средство обезбеђења гаранција/авалирана меница пословне банке, а у осталим случајевима 1,8% на годишњем нивоу, уз примену валутне клаузуле.

Кредити за предузетнике ће се одобравати:

- за инвестиционе пројекте, са роком отплате до осам година у оквиру којег је грејс период до једне године;
- за трајна обртна средства, са роком отплате до четири године у оквиру којег је грејс период до шест месеци;
- висина каматне стопе, обрачун и наплата кредита ће се вршити као и за микро, мала, средња и велика правна лица у складу са овом тачком 3.

Кредите за рефинансирање кредита код банака Фонд може одобравати искључиво за привредне субјекте који се баве производњом и запошљавају већи број радника.

Висина каматне стопе за рефинансирање, обрачун и наплата кредита ће се вршити као и за предузетнике, микро, мала, средња и велика правна лица.

Уколико је корисник кредита/налогодавац по гаранцији/привредни субјект из недовољно развијене јединице локалне самоуправе (уколико на наведеној територији има седиште или на истој обавља пословање и има регистрован огранак, у периоду дужем од годину дана од дана подношења захтева), тржишна вредност наведених инструмената обезбеђења у односу на вредност кредита и/или гаранције мора да буде 1:1.

Недовољно развијеним јединицама локалне самоуправе, у смислу овог програма, сматрају се недовољно развијене јединице локалне самоуправе и изразито недовољно развијене јединице локалне самоуправе, у складу са чланом 12. Закона о регионалном развоју.

Недовољно развијеним јединицама локалне самоуправе, у смислу овог програма, сматрају се јединице локалне самоуправе које су разврстане у трећу групу развијености у складу са чланом 12. став 1. Закона о регионалном развоју и актом Владе којим се утврђује јединствена листа развијености региона и јединица локалне самоуправе.

Изразито недовољно развијеним јединицама локалне самоуправе, у смислу овог програма, сматрају се јединице локалне самоуправе које су разврстане у четврту групу развијености у складу са чланом 12. став 2. Закона о регионалном развоју и актом Владе којим се утврђује јединствена листа развијености региона и јединица локалне самоуправе.

4. Краткорочни кредити

Краткорочни кредити за подстицање конкурентности и ликвидности домаће привреде биће одобравани привредним субјектима, укључујући и привредне субјекте који послују у неразвијеним и изразито неразвијеним подручјима, са роком отплате од три до дванаест месеци од дана коришћења, уз примену валутне клаузуле, по средњем курсу НБС. Износ враћеног кредита не може бити мањи од номиналног износа додељеног кредита. Инструменти обезбеђења су гаранција пословне банке, уговорно јемство или приступање дугу од стране правног лица, цесија потраживања од државних институција и предузећа, јемство физичког лица или предузетника, хипотека првог реда на непокретностима или земљишту у приватном власништву и залога на постојећој опреми. Јемством физичког лица, и хипотеком на пољопривредном и шумском земљишту може се обезбедити кредит или део кредита до максималног износа 1.000.000,00 динара. Цесијом потраживања од државних институција и предузећа може се обезбедити кредит до максималног износа од 10.000.000,00 динара. Каматна стопа је 2,5% на годишњем нивоу и обрачунава се уз примену валутне клаузуле. Сви кредити изнад горе поменутих износа морају да се обезбеде другим инструментима, укључујући и хипотеку на објектима, градском грађевинском земљишту и грађевинском земљишту, чија тржишна вредност обезбеђује повраћај кредита увећаног за припадајућу камату. Корисник кредита је обавезан да уз било који од наведених инструмената обезбеђења достави и сопствене менице са меничним овлашћењем.

5. Кредити за одржавање текуће ликвидности

Кредити за одржавање текуће ликвидности ће се одобравати привредним субјектима, укључујући и привредне субјекте који послују у неразвијеним и изразито неразвијеним подручјима, са роком отплате до 18 месеци у оквиру кога може бити предвиђен грејс период до три месеца, уз примену валутне клаузуле, по средњем курсу НБС.

Отплата кредита вршиће се у месечним/тримесечним ануитетима. Инструменти обезбеђења су гаранција пословне банке, уговорно јемство или приступање дугу од стране правног лица, цесија потраживања од државних институција и предузећа, јемство физичког лица или предузетника, хипотека првог реда на непокретностима или земљишту у приватном власништву и залога на постојећој опреми. Јемством физичког лица и хипотеком на пољопривредном и шумском земљишту може се обезбедити кредит или део кредита до максималног износа од 1.000.000,00 динара.

Цесијом потраживања од државних институција и предузећа може се обезбедити кредит до максималног износа од 10.000.000,00 динара. Сви кредити изнад горе поменутих износа морају да се обезбеде другим инструментима, укључујући и хипотеку на објектима, градском грађевинском земљишту и грађевинском земљишту, чија тржишна вредност обезбеђује повраћај кредита увећаног за припадајућу камату. Корисник је обавезан да уз било који од наведених инструмената обезбеђења достави и сопствене менице. Каматна стопа је 2,5% на годишњем нивоу. Каматна стопа се обрачунава уз примену валутне клаузуле. У грејс периоду интеркаларна камата се обрачунава месечно/тримесечно уназад и приписује главном дугу.

Висина кредита/гаранције и рок одређују се у односу на бонитет привредног субјекта и инструменте обезбеђења.

6. Start-up кредити

Право на коришћење средстава за start-up кредите имаће привредни субјекти који су регистровани у релевантном регистру на подручју Републике Србије најраније у години која претходи години подношења захтева.

Кредити ће се одобравати са роком отплате до пет година у оквиру којег је грејс период до једне године. Отплата кредита вршиће се у месечним/тримесечним ануитетима. Инструменти обезбеђења су гаранција пословне банке, хипотека првог реда на непокретностима или земљишту у приватном власништву, залога на покретним стварима у власништву, уговорно јемство или приступање дугу од стране привредног субјекта или физичког лица. Уговорним јемством или приступањем дугу од стране физичког лица може се обезбедити само део кредита до максималног износа 500.000,00 динара, део кредита изнад овог износа мора се обезбедити другим средством обезбеђења чија тржишна вредност обезбеђује повраћај кредита увећаног за припадајућу камату. Хипотеком на пољопривредном, шумском земљишту и грађевинском земљишту, може се обезбедити само део кредита до максималног износа 500.000,00 динара односно 1.500.000,00, док се део кредита изнад тог износа мора обезбедити другим инструментима, укључујући и хипотеку на објектима и градском грађевинском земљишту чија тржишна вредност обезбеђује повраћај кредита увећаног за припадајућу камату. Залога на будућој ствари/опреми/возилима која су предмет кредитирања може бити основно обезбеђење у складу са посебним програмом Министарства привреде који заједнички спроводи Фонд за развој и Министарство привреде.

За кредите које по посебном програму Министарства привреде заједнички спроводи Фонд за развој и Министарство привреде каматна стопа је: 1% на годишњем нивоу уколико је средство обезбеђења гаранција /авалирана меница пословне банке, а у осталим случајевима 2% на годишњем нивоу, уз примену валутне клаузуле, за остале кредите каматна стопа на годишњем нивоу је 1% уколико је средство обезбеђења гаранција/авалирана меница пословне банке, а у осталим случајевима 1,8% на годишњем нивоу, уз примену валутне клаузуле. У грејс периоду интеркаларна камата се обрачунава тримесечно уназад и приписује главном дугу. Корисник је обавезан да уз било који од наведених инструмената обезбеђења достави и сопствене менице са меничним овлашћењем. Тржишна вредност наведених инструмената обезбеђења у односу на износ кредита мора да буде 1,2:1.

Општи услови за кредите/гаранције

Лимити минималних и максималних износа кредита/гаранција као и максимални износ кредита/гаранција једном привредном субјекту са свим његовим повезаним лицима одређују се посебним критеријумима које утврђује Управни одбор Фонда.

Управни одбор може донети и одлуку о накнадама, провизијама и другим трошковима у вези са пласирањем кредита/издавањем гаранција.

Отплата кредита вршиће се у месечним/тримесечним ануитетима. Валутна клаузула подразумева утврђивање дуга у еврима на дан пуштања кредита у течај и прерачунавање дуга у динарску противвредност по средњем курсу НБС на дан доспећа, с тим да ће се увек примењивати средњи курс НБС, вредност средњег курса НБС на основу кога се врши обрачун, не може бити нижа од средњег курса НБС који је важио на дан почетка коришћења средстава па номинална висина дуга не може бити нижа од номиналног износа пуштеног кредита. У грејс периоду интеркаларна камата се обрачунава тримесечно уназад и приписује главном дугу. Метод обрачуна камате је пропорционални.

У случају превремене отплате кредита, корисник је дужан да поднесе захтев у писаној форми. Корисник кредита измирује остатак главног дуга са припадајућим каматама и другим трошковима, у висини обрачунатој према вредности средњег курса НБС на дан коначне отплате кредита. Вредност средњег курса НБС на основу кога се врши обрачун, не може бити нижа од средњег курса НБС који је важио на дан почетка коришћења средстава.

За издате гаранције привредним субјектима Фонд ће наплаћивати провизију у висини од 2% годишње од износа гаранције. Уколико је гаранција издата као обезбеђење потраживања са валутном клаузулом за обрачун провизије примениће се валутна клаузула. Износ гаранције ће се смањивати сразмерно износу отплаћених обавеза од стране налогодавца. Фонд може у случају репрограма кредита/продужења отплате

кредита/реструктурирања кредита одобреног од стране пословне банке, у складу са одлуком Управног одбора продужити важност гаранције/односно издати адекватне нове гаранције.

У случају неизвршавања уговорних обавеза (осим доцње у отплати), и измене уговорених услова коришћења кредита извршених на захтев Клијента Фонд може обрачунавати и наплаћивати посебну накнаду у висини од 1% на годишњем нивоу од износа кредита/гаранције.

Инструменти обезбеђења уредног враћања кредита и измирења обавеза по издатим гаранцијама су:

- гаранција или авалиране менице пословне банке; и/или
- меница и менично овлашћење јемца/приступоца дугу (уколико постоји јемство/приступање дугу другог привредног субјекта) и менично овлашћење и/или административна забрана солидарног јемца
- физичког лица; и/или
- меница и менично овлашћење оснивача/акционара корисника кредита; и/или
- хипотека првог реда на непокретностима; у односу на тржишну вредност хипотековане непокретности, зависно од врсте те непокретности, висина одобреног кредита може износити:
  - до 70% тржишне вредности стамбеног простора (станови и породичне куће);
  - до 60% тржишне вредности пословних зграда и пословног простора (канцеларије, управне зграде, угоститељски и трговачки објекти, хладњаче, бензинске пумпе и сл.);
  - до 50% тржишне вредности производних и индустријских објеката (хала, магацина, млинова, силоса, гаража, помоћних објеката и сл.);
  - до 50% тржишне вредности градског грађевинског земљишта;
  - до 30% тржишне вредности грађевинског земљишта и/или
- залога на постојећој производној опреми и другим покретним стварима у односу на чију тржишну вредност висина одобреног кредита може износити:
  - до 50% тржишне вредности нове опреме и других покретних ствари;
  - до 30% тржишне вредности опреме и других покретних ствари старијих од две године;
- залога на акцијама/уделима привредног друштва;
- до 30% тржишне вредности пољопривредног земљишта Корисник је обавезан да уз било који од наведених инструмената обезбеђења достави и сопствене менице са меничним овлашћењем.

У случају рефинансирања кредитних обавеза корисника кредита, могуће је као инструмент обезбеђења прихватити и хипотеку вишег реда, уколико је на основу стања у јавној евиденцији непокретности извесно да ће таква хипотека у току трајања предметног правног посла променити вредност и постати прворедна.

Као додатна средства обезбеђења, могу послужити и:

- заложно право на залихама робе;
- заложно право на будућим потраживањима, која произлазе из постојећих уговора закључених са дужницима који имају бонитет прихватљив за Фонд;
- хипотека другог реда;
- хипотека/залога на објекту/опреми који/а је предмет финансирања, осим код start-up кредита, у ком случају залога на будућој ствари/опреми/возилима која су предмет кредитирања може бити основно обезбеђење а све у складу са програмом Министарства привреде;
- јемство физичког лица и други инструменти обезбеђења.

У случају замене средстава обезбеђења, на захтев клијента, примењиваће се однос тржишне вредности колатерала у односу на износ дуга по кредиту/гаранцији, а у складу са пондерима по Програму Фонда који је

на снази у моменту доношења одлуке о замени средстава обезбеђења. Уколико у случају замене средстава обезбеђења, следствено томе долази и до промене каматне стопе, примењиваће се каматна стопа утврђена Програмом Фонда за текућу годину у којој се врши замена. Уколико је тако одређена каматна стопа за ново средство обезбеђења нижа од каматне стопе по Програму Фонда по коме је одобрен пласман у том случају примењиваће се каматна стопа Програма Фонда по коме је одобрен пласман.

Фонд прихвата као предрачунску вредност улагања само нова улагања. Под новим улагањима, која се могу кредитирати сматрају се и она улагања која су реализована до шест месеци пре датума подношења захтева за кредит; корисник кредита је обавезан да достави адекватан доказ о висини и периоду таквих улагања.

Појам повезаних лица обухвата лица повезана на начин дефинисан Законом о банкама и Законом о привредним друштвима, кумулативно.

IV. ПРОЦЕДУРЕ ЗА ОДОБРАВАЊЕ КРЕДИТА

Захтеви за одобрење кредита/гаранција се примају уколико садрже сву потребну документацију која је наведена у "Садржају потребне документације уз захтев за одобрење кредита/гаранција".

Након пријема захтева предмет се заводи и прослеђује надлежним секторима/филијалама. Након обраде, Кредитни одбор даје сагласност на коначан предлог за одобрење/одбијање захтева за кредит/гаранцију, који се доставља Комисији Управног одбора и Управном одбору Фонда.

Коначну одлуку о одобрењу/одбијању захтева за кредит/гаранцију доноси Управни одбор Фонда, а на основу предлога Кредитног одбора Фонда и Комисије Управног одбора Фонда.

V. НАМЕНСКО КОРИШЋЕЊЕ СРЕДСТАВА

Фонд за развој у сарадњи са државним органом или другом агенцијом основаном од стране државе, са којом има закључен уговор о сарадњи, контролише наменско коришћење одобрених средстава у складу са програмом. Теренска контрола се може спроводити пре одобрења кредита, након одобрења а пре преноса средстава у течај, као и у току реализације инвестиције или након њеног завршетка.

Контрола се спроводи за све врсте одобрених кредита, провером објеката и опреме као и да ли су средства кредита искоришћена за планиране намене. Документарну контролу врше стручне службе Фонда за развој.

Документарна контрола подразумева следеће:

Средства инвестиционих кредита одобрена за извођење грађевинских радова, пуштају се у складу са уговореном динамиком, с тим да се авансно пуштају максимално до 40% од износа уговорених радова. Преостали део се пушта по достављању оверених привремених ситуација/коначне ситуације.

Средства кредита одобрена за набавку опреме пуштају се у течај на основу достављених профактура /уговора са испоручиоцем опреме са адекватним роковима важности. Средства се преносе на текући рачун корисника или добављача на основу захтева корисника, а у складу са уговореним начином плаћања. Саставни део захтева чини спецификација за пренос средстава.

Уколико се пре или након преноса средстава кредита, укаже потреба да се мења добављач опреме/извођач радова/да се набави друга врста опреме која је у складу са делатношћу корисника кредита, корисник подноси Захтев за промену добављача/извођача радова уз образложење. Сагласност о промени добављача /извођача радова доноси Кредитни одбор Фонда за развој. У свим другим случајевима одлуку о промени коришћења одобрених средстава може донети Управни одбор Фонда за развој.

Уколико је обезбеђење кредита гаранција/авал пословне банке, средства кредита се по правилу, преносе на текући рачун корисника код банке гаранта/авалисте. У осталим случајевима на рачун по избору корисника кредита.

Пре пуштања средстава или у току обраде захтева за све кредите у износу већем од 20.000.000,00 РСД код којих је средство обезбеђења хипотека/залога, Фонд ће, у случају потребе, организовати теренску контролу.

Корисник кредита је у обавези да по пријему и утрошку средстава, а најкасније у току трајања грејс периода достави документацију о наменском трошењу кредитних средстава.

Извештај о извршеној теренској контроли треба да садржи податке о кориснику кредита, пословању корисника кредита, идентификоване проблеме у пословању као и могућности превазилажења насталих проблема, општи утисак о инвеститору, податке о грађевинским објектима/опреми која је била предмет инвестиционог улагања, податке о запосленим радницима као и извршити фотографисање објеката, опреме и залиха затечених на месту контроле.

VI. УСЛОВИ И КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕПРОГРАМ КРЕДИТА, ФИНАНСИЈСКО РЕСТРУКТУРИРАЊЕ, РЕОРГАНИЗАЦИЈУ ПРИВРЕДНИХ СУБЈЕКТА И СПОРАЗУМНО РЕГУЛИСАЊЕ ОБАВЕЗА

1. Репрограми кредита

Фонд може, на захтев корисника кредита, одобрити репрограм кредита у течају, у складу са наведеним условима и критеријумима.

Критеријуми репрограмирања кредита су:

- 1) Број запослених: Корисник кредита који тражи репрограмирање својих обавеза мора имати минимум пет запослених, уколико је разврстан као микро правно лице или је предузетник. Остали корисници кредита морају имати минималан број запослених у складу са разврставањем дефинисаним Законом о рачуноводству . Разврставање на микро, мала, средња и велика правна лица извршено је у складу са законом којим се уређује рачуноводство. За остале привредне субјекте, кориснике кредита који се не разврставају на наведени начин, број запослених не може бити мањи од пет. Право на одобрење репрограма имају корисници кредита који у периоду од одобравања кредита до подношења захтева за репрограм нису смањивали број укупно запослених.
- 2) Стање рачуна Корисника кредита: Корисник кредита не може имати блокаду рачуна у моменту доношења одлуке о репрограму, нити у моменту закључења Анекса уговора којим се регулише репрограм, осим од стране Фонда за развој Републике Србије.
- 3) Корисник кредита мора документовати наменско трошење средстава дозначених на основу кредита који се репрограмира.
- 4) Делатност Корисника кредита: Предност код одобравања репрограма имају Корисници кредита који се баве производном делатношћу, привредни субјекти који послују у радно интензивним грананама привреде и у неразвијеним општинама Републике Србије, привредни субјекти који су у претходном периоду уредно сервисирали обавезе према Фонду и привредни субјекти који су запослили пословним планом предвиђени број радника.

Репрограм се одобрава на основу Захтева Корисника кредита у којем се дефинишу тражени услови репрограма и разлози репрограма, односно економска оправданост да ће репрограм побољшати економски положај привредног субјекта и олакшати враћање кредита.

Корисник репрограма не може смањивати број радника до коначне отплате кредита.

2. Услови репрограма

- 1) Репрограм се може одобрити тако што ће се одобрити продужење рока отплате до 24 месеца рачунајући од датума доспећа последњег ануитета одређеног Уговором о кредиту, а у оквиру ког рока ће бити урачунат евентуални грејс период.
- 2) Репрограм обухвата стање дуга - доспеле а неизмирене и недоспеле обавезе.

3) Корисник кредита је дужан да средства обезбеђења успостављена на основу Уговора о кредиту, усагласи са репрограмираним условима. Могуће је предвидети и додатна средства обезбеђења.

Вредност средства обезбеђења мора покривати стање дуга по репрограму и то:

- гаранција или авалиране менице пословне банке,
- меница и менично овлашћење корисника кредита,
- меница и менично овлашћење јемца/приступоца дугу (уколико постоји јемство/приступање дугу другог привредног субјекта),
- меница и менично овлашћење оснивача/акционара корисника кредита,
- хипотека првог реда на непокретностима. У односу на тржишну вредност хипотековане непокретности, зависно од врсте те непокретности, висина стања дуга по репрограму може износити:
  - до 70% тржишне вредности стамбеног простора (станови и породичне куће);
  - до 60% тржишне вредности пословних зграда и пословног простора (канцеларије, управне зграде, угоститељски и трговачки објекти, хладњаче, бензинске пумпе и сл.);
  - до 50% тржишне вредности производних и индустријских објеката (хала, магацина, млинова, силоса, гаража, помоћних објеката и сл.);
  - до 50% тржишне вредности градског грађевинског земљишта;
  - до 30% тржишне вредности грађевинског земљишта;
- залога на опреми и другим покретним стварима у односу на чију тржишну вредност висина стања дуга по репрограму може износити:
  - до 50% тржишне вредности нове опреме и других покретних ствари;
  - до 30% тржишне вредности опреме и других покретних ствари старијих од две године;
- залога на акцијама/уделима привредног друштва.

Вредност средства обезбеђења у случају пласмана по комисионим пословима мора покривати стање дуга по репрограму у односу који је утврђен одговарајућим Уредбама/Програмима по којима су ти пласмани одобрени.

Корисник је обавезан да уз било који од наведених инструмената обезбеђења достави и сопствене менице са меничним овлашћењем.

Каматна стопа за кредите који су предмет репрограма износиће 3,5% на годишњем нивоу са валутном клаузулом. Уколико је каматна стопа по иницијалном уговору виша задржава се иницијално уговорена камата.

Изузетно, од услова дефинисаним овим програмом, када је подносилац захтева за репрограм, привредно друштво које је у већинском државном власништву или је у поступку реструктурирања и/или за који постоји шири економски интерес, има велики број запослених, уговорене стратешке планове итд. Одлуку о репрограму за ове клијенте, Управни одбор доноси појединачно на основу критеријума формираним на специфичностима конкретних релевантних околности које оправдавају доношење одлуке а на основу одговарајућег закључка Владе Републике Србије.

3. Финансијско реструктурирање пласмана

Фонд може, на захтев корисника кредита у складу са дефинисаним критеријумима овог програма одобрити реструктурирање пласмана. План финансијског реструктурирања мора бити сачињен у складу са Законом о споразумном финансијском реструктурирању привредних друштава .

Услови под којима је могуће одобрење финансијског реструктурирања:

- 1) Период мировања дуга: до 24 месеца.
- 2) Коначан рок отплате дуга: до седам година у оквиру кога постоји могућност уговарања грејс периода до 24 месеца.
- 3) Задржавање валутне клаузуле и првобитно уговорене каматне стопе, уколико је већа од 4%. Камата у висини од 4% представља доњу границу прихватљивости за Фонд.
- 4) Задржавање првобитно предвиђених средстава обезбеђења. Могуће је предвидети додатно средство обезбеђења, али не и смањити средство обезбеђења које је предвиђено уговорима о кредиту/гаранцији који су предмет финансијског реструктурирања.
- 5) Једнак третман и равноправан положај Фонда за развој у односу на пословне банке у погледу периода отплате кредита.

Планом финансијског реструктурирања није могуће предвидети:

Отпуст дуга. Није могуће донети одлуку о прихватању отпуста, било да се ради о отпусту дела или отпусту целокупног дуга осим у случајевима постојања закључка Владе о стратешком значају другачијег решавања овог питања.

Претварање потраживања у капитал. Није могуће донети одлуку о претварању потраживања у капитал друштва осим у случајевима постојања закључка Владе о стратешком значају другачијег решавања овог питања.

План финансијског реструктурирања мора бити сачињен у складу са Законом о споразумном финансијском реструктурирању привредних друштава . Сваки појединачно достављени План финансијског реструктурирања се анализира посебно и одређују конкретни услови прихватљиви за Фонд. Коначну одлуку о прихватању плана доноси Управни одбор Фонда. Поред достављеног Плана, Фонд може захтевати додатну документацију у циљу комплетније анализе.

4. Унапред припремљени план реорганизације и План реорганизације

Фонд може, у оправданим случајевима и под условима дефинисаним овим програмом и одлуком Управног одбора прихватити унапред припремљени план реорганизације или план реорганизације за привредне субјекте у поступку стечаја.

Услови у оквиру којих је могуће одобрење унапред припремљеног плана реорганизације односно плана реорганизације, у складу са Законом о стечају :

- 1) Садржај Плана реорганизације, односно унапред припремљеног плана реорганизације (у даљем тексту: План) мора бити у складу са одредбама Закона о стечају .
- 2) Задржавање првобитно предвиђених средстава обезбеђења. Могуће је предвидети додатно средство обезбеђења, али не и смањити средство обезбеђења које је предвиђено уговорима о кредиту/гаранцији.
- 3) Намирење потраживања уновчењем имовине на којој је уписана хипотека/заложно право у корист Фонда, је могуће само уколико је предвиђено првенствено намирење потраживања Фонда из цене добијене продајом заложене имовине.
- 4) Задржавање валутне клаузуле и првобитно уговорене каматне стопе, уколико је већа од 4% на годишњем нивоу. У Плану реорганизације се у изузетним случајевима може предвидети отплата дуга без валутне клаузуле, док је код Унапред припремљеног плана реорганизације обавезна валутна клаузула. Камата у висини од 4% на годишњем нивоу представља доњу границу прихватљивости за Фонд.
- 5) Период мировања дуга: до 24 месеца.

6) Коначан рок отплате дуга: до осам година у оквиру кога постоји могућност уговарања грејс периода до 24 месеца.

Унапред припремљеним планом реорганизације, Планом реорганизације и финансијским реструктурирањем није могуће предвидети:

Отпуст дуга. Није могуће донети одлуку о прихватању отпуста, било да се ради о отпусту дела или отпусту целокупног дуга осим у случајевима постојања закључка Владе о стратешком значају другачијег решавања овог питања.

Претварање потраживања у капитал. Није могуће донети одлуку о претварању потраживања у капитал друштва осим у случајевима постојања закључка Владе о стратешком значају другачијег решавања овог питања.

Претходно наведени услови су услови у оквиру којих је могуће одобрење планова реорганизације односно унапред припремљених планова реорганизације. Сваки појединачно достављени план се анализира посебно и одређују конкретни услови прихватљиви за Фонд. Коначну одлуку о прихватању плана доноси Управни одбор Фонда. Поред достављеног плана, Фонд може захтевати додатну документацију у циљу комплетније анализе.

5. Споразум о измирењу доспелих обавеза

Управни одбор Фонда може у складу са конкретним околностима на основу захтева корисника кредита односно захтева јемца/приступеоца дуга/заложног корисника кредита или трећег заинтересованог лица, а на предлог Кредитног одбора Фонда, одлучивати о регулисању међусобних односа између корисника кредита и /или јемца/приступеоца дуга/заложног корисника кредита/трећег заинтересованог лица и Фонда, а поводом враћања кредита који је у целости доспео.

Услови закључења споразума о измирењу обавеза:

- 1) Споразум о измирењу обавеза са корисником кредита/јемцем/приступеоцем дуга/зложним корисник кредитом закључиће се на основу Одлуке Управног одбора Фонда у којој ће бити дефинисани услови закључења.
- 2) Приликом потписивања споразума примењиваће се каматна стопа од 4% на годишњем нивоу уколико је она већа од уговорене каматне стопе, у супротном остаје уговорена каматна стопа из уговора о кредиту.
- 3) По споразуму сва успостављена средства обезбеђења остају на снази, уз могућност да Фонд у конкретном случају успостављена обезбеђења замени за друга адекватна обезбеђења и/или затражи додатна средства обезбеђења.
- 4) Уколико је покренут поступак принудне наплате потраживања услов за закључење споразума је измиривање свих трошкова у вези са тим поступком.

6. Посебне одредбе

Одредбе овог програма које се односе на репрограме кредита, финансијско реструктурирање пласмана, унапред припремљене планове реорганизације и планове реорганизације привредних субјеката у поступку стечаја као и могућности споразумног измиривања доспелих обавеза примењиваће се за све кредите /гаранције одобрене из средстава Фонда за развој као и свих комисионих послова које је Фонд обавио у своје име и за рачун министарстава, без посебне сагласности надлежних министарстава.

Уколико је стање дуга за које се тражи репрограм, финансијско реструктурирање, споразумно регулисање обавеза и сагласност на УППР или План реорганизације у износу до РСД 10.000.000,00, директор Фонда ће доносити одговарајућу одлуку, уз претходну сагласност Кредитног одбора.

Средства која су наплаћена из комисионих послова у надлежности Министарства привреде се могу, уз претходну сагласност Министарства привреде, користити за одобравање кредита под условима дефинисаним овим програмом.

Фонд може продати своја потраживања уколико Управни одбор Фонда донесе одлуку односно други акт којим ће дефинисати услове продаје, као и висину дисконтне стопе.

Фонд може, у циљу ефикасније наплате потраживања, за појединачне пласмане, корисницима кредита отписати део потраживања, уколико Управни одбор Фонда донесе одлуку/посебне акте о отпису.

Каматне стопе наведене у Програму се не примењују на кредите које Фонд одобрава по посебним програмима Владе.

Одступање од наведених критеријума и услова дефинисаних овим програмом могуће је у оправданим случајевима у којима постоји посебан интерес Републике Србије који је утврђен закључком Владе.

VII. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Спровођење овог програма надзире Министарство привреде.

Фонд ће о спровођењу Програма извештавати Министарство привреде, а Министарство привреде извештаваће Владу.

Овај програм се, по добијању сагласности Владе, објављује у "Службеном гласнику Републике Србије" и на сајту Фонда, а примењује се следећег дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

Ступањем на снагу овог програма престаје да важи Програм Фонда за развој Републике Србије ("Службени гласник РС", број 15/18).

По овлашћењу председника УО

број 119-01-83-16/2018-01

од 24. децембра 2018. године

Милун Тривунац, с.р.

© Cekos In, Beograd, www.cekos.rs